

RR Regeringsrätten RÄTTSFALL

Avdrag för representationskostnader.

RR har den 14/12 1950 avgjort ett antal mål rörande avdrag för representationskostnader avseende personer i chefsställning och med relativt stora tjänsteinkomster. I åtskilliga fall ha de yrkade avdragen helt vägrats, i något fall med motivering att utredning som kunde föranleda ändring i KR:s utslag ej förebragts. I andra fall har RR gått med på ett reducerat belopp. Att bidrag utgått från vederbörande företag till kostnadernas bestridande synes icke i och för sig utan vidare hava medfört rätt till avdrag. Avdrag läser kunna medgivas endast för belopp, motsvarande kostnader som enligt vad utredningen i det särskilda fallet utvisar må antagas hava varit nödvändiga för inkomstens förvärvande. En särskild svårighet vid bedömningen uppkommer givetvis därigenom att gränsen mellan verklig representation i tjänsten och sedvanlig gästfrihet är mycket flytande.

Beskattning av uttag ur fastighetsförening

Besvär av direktören L. ang. inkomsttaxering år 1945. L. ägde 480 andelar av 500 i en fastighetsförening. Det inhämtades, att föreningens fastighet, som i föreningens räkenskaper varit bokförd till ett värde av 440.000 kr, sålts till en person O. för 470.000 kr. Enligt samma räkenskaper hade vinstmedel fonderats till ett

belopp av 18.000 kr. Hos PN yrkades, att L. måtte beskattas för ett belopp av 46.080 kr. såsom utdelning från fastighetsföreningen. Detta belopp motsvarade 480/500-delar av det belopp av 30.000 kr, som vid fastighetsförsäljningen erhöles utöver bokförda värdet, ävensom av de fonderade vinstmedlen, 18.000 kr. PN biföll yrkandet. L. uppgav, att han i början av år 1944 köpt andelarna i fastighetsföreningen för 92.000 kr, samt att han i slutet av året utträdde ur föreningen och därvid utlösts av densamma med det belopp, som motsvarade den på hans andelar belöpande andelen i föreningens behållna tillgångar. Någon vinst hade icke uppkommit för honom å andelarna. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/11.)

Anm.: Fallet torde få anses vara ett ganska klart exempel på förtäckt vinstutdelning.

Fråga huruvida undantagsförmåner, som skattskyldig vid sitt förvärv av fastighet förbundit sig att utgiva till föregående ägare, skola beaktas vid beräkning av avdrag för värdeminskning av skog.

Besvär av hemmansägaren J. angående inkomsttaxering år 1948. PN hade vid beräkningen av J:s nettointäkt av jordbruksfastighet medgivit J. avdrag för värdeminskning av

skog med 1.967 kr. J:s ingångsvärde å skogen hade därvid beräknats till 4.500 kr, motsvarande så stor del av den i penningar bestämda delen av köpeskillingen vid J:s förvärv av fastigheten, som ansetts belöpa å virkesförrådet. Hänsyn togs sålunda icke till av J. utöver den kontanta köpeskillingen utfästa undantagsförmåner till föregående ägare av fastigheten. I besvär hos KR anförde J., att i köpeskillingen för fastigheten borde inräknas det kapitaliserade värdet av undantagsförmånerna. Värdeinskningsavdraget skulle i enlighet därmed beräknas till 3.919 kr. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 14/11 1950.)

Anm.: Utgången torde kunna förklaras med att J. ägt rätt att vid de årliga taxeringarna åtnjuta avdrag för utgivna undantagsförmåner. Om man vid värdeinskningsavdragets beräkning skulle inräkna det kapitaliserade värdet av undantagsförmånerna i köpeskillingen, skulle det ju innebära att J. finge åtnjuta avdrag för de utgivna undantagsförmånerna mer än en gång. Det lär vara samma tankegång som kommit till uttryck i t. ex. rättsfallen RÅ 1946 ref. 26 och 1949 ref. 46, vilka gällde realisationsvinst genom försäljning av jordbruksfastighet resp. intäkt genom avyttring av växande skog i samband med försäljning av jordbruksfastighet. I dessa fall var läget såtillvida omvänt, att, eftersom säljarna av fastigheterna kommo att årligen beskattas för erhållna undantagsförmåner, så inräknades icke dessa i realisationsvinsten resp. skogsintäkten. Jfr även nedan (hemmansägaren S.).

Fråga om intäkt genom avyttring av växande skog i samband med försäljning av marken. Undantagsförmåner.

Besvär av f. hemmansägaren S. angående inkomsttaxering år 1945. S. har beskattats för intäkt genom

avyttring av växande skog i samband med försäljning av marken. RR gjorde ej annan ändring i KR:s utslag än att, enär kapitalvärdet av vid försäljningen förbehållna undantagsförmåner icke på sätt som skett bort medräknas vid uppskattningen av S:s förenämnda intäkt genom avyttring av växande skog, taxeringarna nedattes. (RR:s utslag den 29/11 1950.)

Anm.: Jämför rättsfall ovan (hemmansägaren J.).

Fråga om avdrag för fördyrade levnadskostnader

Besvär av banarbetaren M. ang. inkomsttaxering år 1946. M. hade under år 1945 arbetat åt S. J. vid elektrifiering av vissa bandelar. Enligt löneuppgift från S. J. hade M:s inkomst uppgått till 4.611 kr. Å löneuppgiften angavs att av nämnda belopp ansåges 267 dagar å 4 kr. motsvara fördyrade levnadskostnader på grund av arbete på annan plats än hemorten. I deklarationen yrkade M. avdrag för fördyrade levnadskostnader med 1.068 kr. TN beviljade avdrag för endast 600 kr. PN ogillade M:s yrkande om fullt avdrag, "då det upplysts att arbetare vid banelektrifieringen bodde i järnvägsvagn och sålunda ej hade någon kostnad för bostad å arbetsplatsen samt åte i kocklag". I KR upplystes, att för de arbetare som sysselsattes med elektrifieringsarbete hade träffats kollektivavtal, enligt vilket utginge samma timlöner som för ban- och byggnadsarbetare vid S. J. Då allt elektrifieringsarbete utfördes mot ackord, sattes ackorden så att de beräknades giva ett överskott, utöver den avtalsenliga timlönen, på mellan 35 och 50 % . På grund av att arbetet hade ambulerande karaktär och ständigt utfördes på olika platser långt från arbetarnas hemorter utginge dessutom en traktamentsersättning av 50 öre per timme. Denna traktamentsersättning vore med-

räknad i ackordsöverskottet. Emellertid hade överenskommelse träffats med järnvägsstyrelsen om att vid uppgivande av arbetarnas inkomster till taxeringsmyndigheter skulle meddelas, att 4 kr. per dag motsvarade traktamentsersättningen och följaktligen icke skulle beskattas som inkomst. KR: ej ändring. RR biföll emellertid besvären "enär med hänsyn till i målet upplysta förhållanden klagandens avlöning till det av denne uppgivna beloppet 1.068 kr. måste anses vara likställd med av järnvägsstyrelsen anvisad traktamentsersättning, och ersättningen förty jämligt 32 § 3 mom. KL och 2 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke skall upptagas såsom skattepliktig intäkt för klaganden." (RR:s utslag den 16/11 1950.)

Anm.: Praxis synes hava varit rätt återhållsam i fråga om medgivande av avdrag för fördyrade levnadskostnader för kategorien banarbetare och dylika som mera normalt ha växlande arbetsplats. I åtskilliga fall har avdrag för t. ex. matsäcksläggning vägrats. Se t. ex. RÅ 1938 not. 407, 408, 731 oh 732, 1943 not. 294—297 m. fl. I det här ovan återgivna fallet ha speciella förhållanden ansetts föreligga.

Tomtförsäljningsrörelse?

Besvär av TI F. Elfving ang. f. godsägaren S:s inkomsttaxering år 1946. S. hade under år 1945 sålt ett par tomter för 8.000 kr. Omkostnaderna uppgingo till 200 kr. TN och PN beskattade S. för 50 % av nettot eller 3.900 kr. TI pplyste hos PN, att S. börjat sälja tomter år 1941 och att han sedan dess sålt 11 eller 12 tomter. S. hade kvar 4 eller 5 tomter osålda. Hos KR bestred S. att yrkesmässig avyttring förelåg. KR ansåg, att S., såvitt handlingarna utvisade, icke kunde anses hava bedrivit yrkesmässig tomtförsäljning, och biföll S:s besvär. RR — varest TI klagade — uttalade däremot, att vinsten å

ifrågavarande tomtförsäljningar på grund av omständigheterna i målet vore att anse som inkomst av rörelse och kunde skattas till 3.900 kr. Procentavdrag medgavs dock. (RR:s utslag den 24/11 1950.)

Anm.: Angående beskattning av inkomst vid tomtförsäljning, se redogörelse av Franzén i Svensk Skatte-tidning årg. 1948 sid. 113.

Fråga om avdrag för medlemsavgifter m. m.

Besvär av Värmlands Slakteriförening u.p.a. angående inkomsttaxering år 1945. Föreningen har icke erhållit avdrag för avgift till Sveriges Slakteriförbund, 10.686 kr, och för bidrag till Jordbrukets Föreningsnämnd i Värmlands län, 2.605 kr. (RR:s utslag den 24/11 1950.)

Fråga om taxering för inkomst genom utdelning å aktier.

Besvär av direktören B. angående inkomsttaxering år 1945. Aktiebolaget B., vari klaganden ägde samtliga aktier, sålde under år 1944 till klaganden för 80.000 kr. aktier i ett annat bolag, värda nominellt 100.000 kr. Till ledning vid förmögenhetstaxeringen år 1945 hade länsstyrelsen för dessa aktier fastställt ett värde av 110 kr. för aktie (nom. å 100 kr). Med bifall till ett av TI framställt yrkande har PN ansett, att klaganden genom aktieköpet beretts förmån, som vore att likställa med utdelning å klagandens aktier i Aktiebolaget B., och upptagit nämnda förmån till ett uppskattat värde av 30.000 kr. såsom inkomst av kapital. TI hade åberopat likartat fall i RÅ 1940 ref. 7. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 29/11 1950.)

Medlemsavgifter.

AB Pump-Separator har vid tax. 1945 icke fått avdrag för avgifter till

Sveriges Allmänna Exportförening med 2.000 kr. och till Svenska Handelskammaren i New York med 105 kr. (RR:s utslag den 1/12 1950.)

Fråga om avdrag för fastighetskostnader.

Besvär av direktören F. angående inkomsttaxering år 1945.

F., som i sin deklaration bland kostnader för reparation och underhåll av fastighet upptagit kostnad för ny personhiss med 2.750 kr. och för persienner med 560 kr, vägrades avdrag härför. (RR:s utslag den 7/12 1950.)

Fråga om beskattning av livränta i visst fall.

Besvär av fröken S. angående inkomsttaxering år 1945.

PN beskattade såsom inkomst av tjänst dels 3.000 kr, motsvarande hela beloppet av en till klaganden från statens järnvägar såsom ersättning för skada i följd av järnvägsdrift utgående årlig livränta, dels ock 515 kr, motsvarande 70 procent av en till klaganden från ett försäkringsbolag såsom ersättning för olycksfall i arbete utgående livränta å 736 kr. Vidare upptogs vid beräkningen av klagandens förmögenhet ett belopp av 52.920 kr, motsvarande kapitaliserade värdet av de båda livräntorna å tillopa 3.736 kr. Hos KR yrkade klaganden att vid inkomstberäkningen endast 70 procent av den från statens järnvägar utbetalade livräntan måtte upptagas till beskattning samt att vid förmögenhetsberäkningen kapitalvärdet av livräntorna icke skulle medräknas. KR och RR fastställde PN:s beslut. (RR:s utslag den 7/12 1950.)

Anm.: Livräntan från S. J. utgick icke på grund av försäkring utan hade utdömts av domstol på grund av 1886 års lag ang. ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift. Den

torde således icke ha fallit under 32 § 2 mom. första st. d) KL. Från klagandens sida åberopades rättsfallet i RÅ 1933 not. 597, enligt vilket livränta i samband med järnvägsolycka beskattats med reducerat belopp. Livräntan hade emellertid i nämnda fall utgått från försäkringsanstalt. Enligt klaganden borde det icke ur skattesympunkt vara fördelaktigare att bli överkörd på en enskild järnväg, som i allmänhet försäkrar sig mot olycksfall, än på statens järnvägar! Icke heller var det i klagandens fall fråga om livränta annorledes än genom försäkring till följd av olycksfall i arbete, som enligt fjärde st. nyssnämnda mom. i 32 § KL också skall beskattas med reducerat belopp. Att kapitalvärdet av livräntorna skulle beskattas torde följa av 9 § 1 mom. g) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, vilken bestämmelse numera återfinnes i 3 § 1 mom. g) förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Lön eller gåva?

Besvär av slöjdläraren C. och husmodern E. angående inkomsttaxering år 1945. — PN har till beskattning såsom inkomst av tjänst upptagit hos C. ett belopp av 4.000 kr, och hos E. ett belopp av 20.000 kr, vilka belopp klagandena erhållit från innehavaren av en vårdanstalt — vid vilken klagandena en längre tid varit anställda — i samband med att anstalten överlätits till annan person och klagandena frånträtt sina befattningar vid anstalten. Hos KR påstodo klagandena, att beloppen erhållits såsom gåva, och yrkade att de icke skulle beskattas såsom inkomst. KR och RR: ej ändring.

Fråga om beskattningssorten för inkomst av yrkesmässig trafik för personbefordran.

Besvär av allmänna ombudet hos MKPN å tjänstens vägnar och Dan-

deryds köping, var för sig, angående numera avlidne droskägaren G:s taxering till kommunal inkomstskatt år 1949.

G., som var bosatt i Danderyds köping, bedrev under beskattningsåret med vederbörligt tillstånd beställningstrafik för personbefordran i Stockholm. Han deklarerade år 1949 en inkomst av drosktrafikerörelse av 8.010 kr. TN i Danderyds köping ansåg, att G. icke haft fast driftställe för rörelsen i Stockholm, samt taxerade honom förty i hemortskommunen för en uppskattad inkomst av 9.510 kr. Vederbörande TN i Stockholm taxerade G. till kommunal inkomstskatt för den deklarerade inkomsten. G. yrkade hos MKPN undanröjande av taxeringen i Stockholm. MKPN biföll G:s yrkande, enär rörelsen icke kunde anses hava utövats från fast driftställe i Stockholm. Häröver klagade Stockholms stad hos KR och framhöll därvid, att G. på grund av föreskrift i det honom meddelade trafiktillståndet varit ansluten till Taxi Trafikförening u. p. a., vilken hade till ändamål bl. a. att för drosktrafikerörelsen i Stockholms inre trafikområde upprätta och vidmakthålla ett gemensamt telefonväsen samt i övrigt omhänderväsa den för denna rörelse gemensamma tekniska och administrativa ledningen. G. borde därför taxeras i Stockholm. KR biföll stadens talan och förklarade G. pliktig att utgöra kommunal inkomstskatt i Stockholm för en inkomst av 9.510 kr. Allmänna ombudet hos MKPN och Danderyds köping besvarade sig. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/12 1950.)

Anm.: Jfr RÅ 1948 ref. 14 som gäller lastbilstrafik. Där var det fråga om en lastbilsägare J. som bodde i Örs socken och som hade tillstånd att bedriva beställningstrafik med lastbil, stationerad i Ormesberga socken. J. hade kontor i sin bostad i Ör

och tog där emot alla beställningar. Trafiktillståndet gällde ett lokalområde, som omfattade hela Kronobergs län. Stationsorten hade med hänsyn till föreskrifterna i KF den 25/10 1940 om yrkesmässig automobiltrafik m. m. endast den betydelsen att lastbilen efter avslutad körning skulle återföras dit. RR förklarade att J. borde beskattas i Ör. Betr. personbilstrafik få beställningar mottagas endast inom stationsorten, i G:s fall alltså Stockholm.

Avdrag för bidrag till Svenska Boktryckarföreningen, Grafiska Laboratoriet, medgivnet.

Nya Wermlands-Tidningens Aktiebolag, som vid inkomsttaxering år 1945 yrkat avdrag för avgifter och bidrag till åtskilliga pressorganisationer m. m., tillerkändes av RR avdrag endast för bidrag till förenämnda laboratorium. Av beskattningsnämnderna hade avdrag medgivits för avgifter till Tidningarnas Arbetgivareförening och till Mellersta Sveriges Pressförening. (RR:s utslag den 11/12 1950.)

Anm.: Jfr RÅ 1946 ref. 8, enligt vilket Mölnlycke Väfveriaktiebolag fick avdrag för bidrag till ett laboratorium för teknisk forskning å Chalmers tekniska högskola. Se närmare redogörelse av Lagergren i Svensk Skattetidning årg. 1948 sid. 205.

Aktieutdelning.

Besvär av dödsboet efter advokaten H. angående inkomsttaxering år 1947. PN ansåg, att H., som i egenkap av aktieägare i Aktiebolaget Stockholms Enskilda Bank tecknat 20 aktier i Förvaltningsaktiebolaget Providentia, härigenom erhållit utdelning från förstnämnda bolag med 300 kr. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 14/12 1950.)